

Seisukohad Viitna KAH-ala majandamise kohta

Võttes arvesse, et

- 1) kõnealune mets (edaspidi viidatud kui *Viitna asulamets*) asub Viitna külas otse elumajade kõrval ning on kohalikele elanikele väga oluline kui **müratõke, privaatsuse pakkuja, korilusmets ja puhkemets**;
- 2) Keskkonnaõiguse Keskus on Päästame Eesti Metsad MTÜ tellimusel koostanud õigusliku analüüsi RMK uuendusraiate kohustuse kohta ning jõudnud mh järgmistele järeldustele:
 - a) Metsaseaduse sätetest ei tulene Riigimetsa Majandamise Keskusele sõnaselget kohustust uuendusraiet (lage- ja turberaie) teha. Kuigi uuendusraie on de facto kõige efektiivsem metsauuendamise viis, ei kohusta ükski analüüsis mainitud õigusakt RMK-d seda tegema.
 - b) RMK põhiülesanne on talle majandada antud riigimetsa majandamine (MS § 48 lg 1). Metsa majandamise mõiste on defineeritud MS §-s 16: metsa majandamine hõlmab metsa uuendamist, kasvatamist, kasutamist ja metsakaitset.
 - c) Vastuseks Päästame Eesti Metsad MTÜ 6.11.21 teabenõudele on RMK kinnitanud, et puudub õigusakt, mis välistaks püsimeetsanduse riigimetsas;
- 3) Metsaseadusest² tulenevalt on metsadel **ökoloogiline, majanduslik, kultuuriline ja sotsiaalne väärtus** ning mets on defineeritud kui „ökosüsteem, mis koosneb metsamaast, sellel kasvavast taimestikust ja seal elunevast loomastikust“;
- 4) **77% eestimaalastest pooldab riigile kuuluva tulundusmetsa majandamist püsimeetsana**³;
- 5) metsalinnustiku kompleksindeksi (53 liiki) trendi alusel **vähenes Eestis perioodil 1983-2018 metsalinnustiku arvukus 26% võrra**. Liigispetsiifiliste arvukushinnangute ja trendide alusel on metsalinnustiku arvukus käsitletud perioodil vähenenud keskmiselt 42 600 - 58 800 paari võrra aastas. Paiksete liikide, samuti okasmetsaliikide ja metsaspetsialistide arvukused näitavad suuremaid langusi, võrreldes rändsete, leht- ja segametsadega seotud liikidega ning generalistidega, mis viitab eelkõige kohalikele põhjustele ja mõjuritele meie metsamaastikus⁴.
- 6) Aastatel 1991-2008 ning enne seda, kui Eesti oli okupeeritud, oleks Viitna asulamets olnud seaduslikult **kaitsemets** ning tema majandamisele oleksid kehtinud ranged piirangud. Praegune olukord, kus kaitsemetsade kategooria on metsaseadusest kaotatud, on saanud kehtida ainult 15 aastat. Selle näol ei ole tegu metsamajandamise traditsioonilise praktikaga, vaid puidutööstuse survele sisse viidud muutusega.⁵

1

https://media.voog.com/0000/0036/5677/files/RMK%20uuendusraiate%20anal%C3%BC%C3%BCs_K6K_aprill%202022.pdf

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/MS>

³ <https://elfond.ee/uudised/metsauuring-2023>

⁴ https://www.eoy.ee/hirundo/files/Nellisi_Volke_2019-1.pdf

⁵ <https://www.kah-alad.ee/moisted/kaitsemets/>

Teeme järgmised ettepanekud:

- 1) **Välistada Viitna asulametsas igasugune uuendusraie**, lähtudes sellest, et antud asukohas on esmatähtis kaitsta metsa ökoloogilist, kultuurilist ja sotsiaalset väärtust. 15. septembril toimunud kaasamiskoosolekul väljendasid kohalikud elanikud selgesõnaliselt pahameelt ulatuslike uuendusraiete kohta Viitna ümbruskonna tulundusmetsades. Nii nagu nendes metsades raiudes ei arvestatud praktiliselt üldse muude kui majanduslike eesmärkidega, on õiglane ja tasakaalukas mitte suruda peale majanduslike eesmärkide saavutamist sellele väikesele tükile riigimetsast.
- 2) Lubada kokkuleppel kohalikega **sanitaar- või valikraiet**, mis piirduks **ohtlike puude eemaldamisega**, soovitavalt lumekatte olemasolul külmunud pinnasega. Kui raie teostatakse tungiva vajaduse korral muul ajal, tuleb see teostada pinnast kahjustavat rasketehnikat kasutamata.
- 3) Viia Viitna asulametsas läbi **vääriselupaiga uuring**, mille käigus saaks muuhulgas teha kindlaks kohad, mis võivad tulevikus kõige potentsiaalsemalt vääriselupaigaks kujuneda, kui nad seda juba praegu ei ole.
- 4) Viia Viitna asulametsas läbi **linnustiku-uuring** ning teavitada tulemustest kohalikke elanikke.

Lisaks nendele ettepanekutele toetame kohalike elanike seisukohti.

Liina Steinberg

Päästame Eesti Metsad MTÜ koordinaator